

AGRARISCHE HANDEL IN NEDERLAND EN DE WERELD

Henk Kelholt

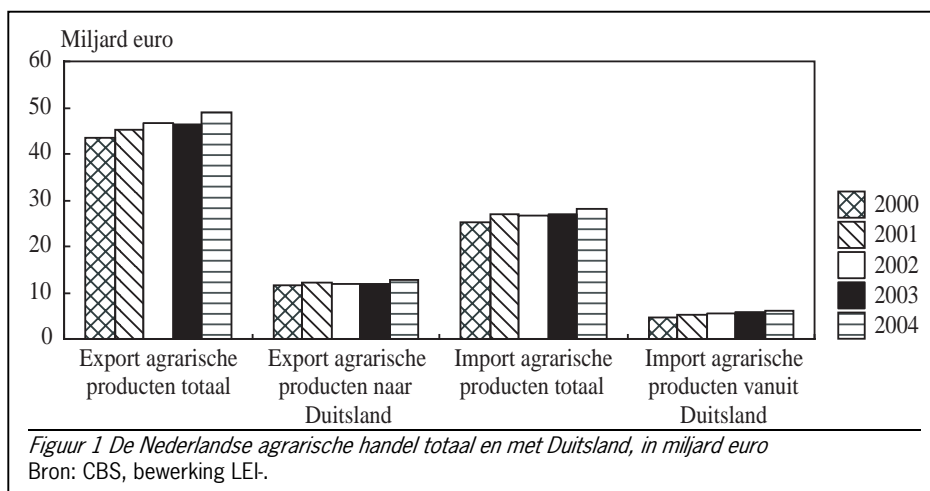
De omvang van de wereldmarkt voor agrarische producten (inclusief vis, sierteelt en hout) toont de laatste jaren weer een stijgende lijn. In 2003 werd voor USD 650 miljard geïmporteerd. Ten opzichte van het jaar ervoor was dat een flinke stijging, met name als gevolg van de waardevermindering van de US dollar tegenover andere belangrijke valuta. De grootste exporteurs zijn de Verenigde Staten, Frankrijk en Nederland. De bruto-exportwaardes van Nederland en Frankrijk zijn ongeveer even groot, maar als het gaat om de netto-exportwaardes (export minus import) dan is Nederland een stuk groter dan Frankrijk. De belangrijkste importeurs van agrarische producten zijn Japan, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland. De netto-importwaardes van agrarische producten in 2003 bedroeg in deze landen respectievelijk USD 55, 21 en 14 miljard.

De Nederlandse agrarische handel

De waarde van de Nederlandse agrarische import in 2004 is ten opzichte van 2003 met 4% gestegen en kwam uit op ruim 28 miljard euro (figuur 1). Het prijsniveau, berekend uit de waarde- en volumegegevens, van het totale pakket geïmporteerde agrarische producten daalde in 2004 met 1,5%. De waardegroei komt dus vooral door het grotere importvolume. Niet alle prijsniveaus lagen onder dat van 2003. Met name granen, oliezaden, veevoeder(grondstoffen) en zuivelproducten vormden hierop een uitzondering. Bij de agrarische export was er voor het totale pakket sprake van een prijsdaling van bijna 2%. Gecombineerd met een flinke volumegroei leidde dit tot een verhoging van de uitvoerwaarde met 5,6%, tot ruim 49 miljard euro. De prijsdaling van het totaalpakket agrarische producten wordt vooral veroorzaakt door lagere prijzen bij sierteelt, groenten, eieren en dranken. De volumegroei is met name te danken aan de toegenomen export van veevoerders en sierteeltproducten. De Nederlandse agrarische handel speelt zich vooral af met onze buurlanden, waarbij Duitsland onze belangrijkste handelspartner is, zowel bij invoer als bij uitvoer (figuren 1 en tabel 1). De export naar onze oosterburen heeft een aantal jaren gestagneerd, maar in 2004 was er toch weer een duidelijke groei. Bij de Nederlandse agrarische export is het EU-25-aandeel ruim 80%, bij de importen is dat ongeveer 65%. Het aandeel van de per 1 mei 2004 toegetreden landen is nog bescheiden, maar ook voor deze groep landen is er een duidelijke groei te zien (tabel 1).

Handelsoverschot toegenomen

Door de sterke groei van de Nederlandse export steeg het agrarische handelsoverschot in 2004 tot ruim 21 miljard euro. Het totale Nederlandse handelsoverschot nam in hetzelfde jaar toe van ruim 27 naar bijna 30 miljard euro. De agrarische handel neemt daarmee twee derde van het totale Nederlandse handelsoverschot voor zijn rekening. Het saldo op de agrarische handels balans werd geheel gerealiseerd in de handel met de andere EU-lidstaten (tabel 1). De im- en exportwaarde van agrarische producten met derde landen is vrijwel in evenwicht. Bij de import uit derde landen bestaat de hoofdmoot uit oliezaden, veevoedergrondstoffen, (tropisch) fruit, koffie- en cacaobonen. Bij de export naar derde landen zijn het vooral bewerkte producten, zoals zuivel, dranken, koffie, thee, cacao(producten), veevoerders en sierteeltproducten. Een deel van de Nederlandse agrarische export bestaat uit wederuitvoer van producten die eerst in Nederland zijn geïmporteerd, bijvoorbeeld seizoensgebonden groenten en fruit, of zijn verwerkt tot andere producten, bijvoorbeeld veevoeder.

Tabel 1 Het belang van de verschillende landen(groepen) in de Nederlandse agrarische handel, in miljard euro

		export	import	saldo
Duitsland	2003	12,0	5,7	+ 6,4
	2004	12,8	6,2	+ 6,6
Frankrijk	2003	5,2	2,4	+ 2,8
	2004	5,2	2,6	+ 2,6
Verenigd Koninkrijk	2003	5,5	1,2	+ 4,3
	2004	5,7	1,2	+ 4,5
België en Luxemburg	2003	5,0	4,2	+ 0,8
	2004	5,4	4,6	+ 0,8
Italië	2003	3,3	0,6	+ 2,7
	2004	3,4	0,6	+ 2,8
Overige EU-15 landen	2003	5,9	2,8	+ 3,0
	2004	6,2	2,9	+ 3,3
Nieuwe lidstaten	2003	1,0	0,4	+ 0,5
	2004	1,3	0,7	+ 0,6
Derde landen	2003	8,5	9,6	-1,1
	2004	9,1	9,3	-0,2

Bron: CBS, bewerking LEI.